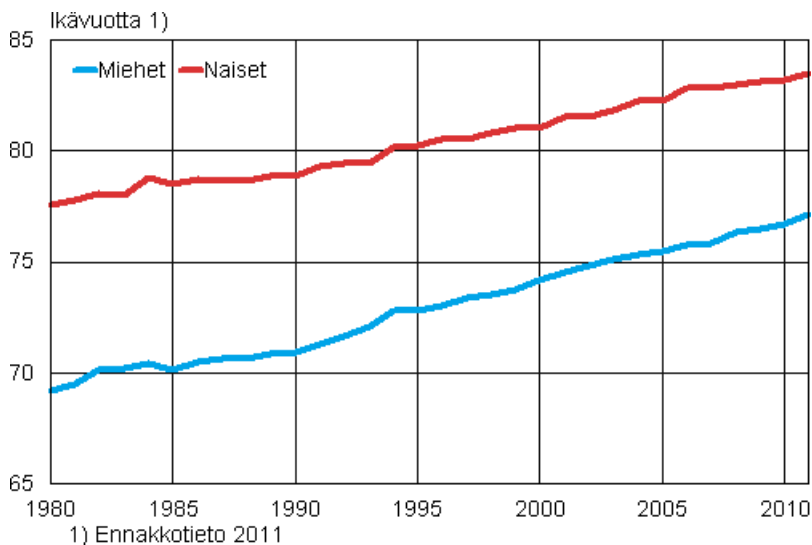

Kuolleet 2011

Kuolemien määrä supistui vähän vuotta aiemmasta

Kuolemien määrä vuonna 2011 oli 50 590, mikä on toiseksi korkein luku kahdeksantoista vuoteen. Vuonna 2011 kuolemien määrä oli 300 pienempi kuin vuonna 2010. Kuolemien määrä pieneni miehillä 200 ja naisilla 100 henkeä. Kuolemia on ollut naisilla viimeisen kymmenen vuoden aikana enemmän vuosina 2002 ja 2010. Miehillä kuolemia oli viimeksi enemmän vuonna 1936, jos ei oteta huomioon sotavuosia ja edellisvuotta.

Miesten ja naisten elinajanodote 0-vuotiaana 1980–2011

Vastasyntyneen elinajanodote kasvoi miehillä kuten naisillakin aivan vähän vuonna 2011. Miehillä 0-vuotiaan ennakkollinen elinajanodote oli 77,2 ja naisilla 83,5 vuotta. 0-vuotiaan elinajanodote kertoo vuosien määrän, jonka verran 0-vuotias eläisi kuolleisuuden pysyessä ennallaan. Vastasyntyneen, miesten ja naisten, elinajanodotteen kasvu osoittaa, että kuolemien määrän kasvu ajanjaksosta 2005–2009 on aiheutunut iäkkäiden miesten ja naisten määrän kasvusta ja väestön vanhenemisestä eikä kuolleisuuden lisääntymisestä.

Ensimmäisenä ikävuonna kuolleiden määrä vuonna 2011 oli erityisen pieni, 143 lasta. Vuoden 2011 imeväiskuolleiden määrä on toiseksi alhaisin itsenäisyyden aikana. Imeväiskuolleiden määrä tuhatta elävänä syntynyttä lasta kohti oli 2,4.

Vuosittain kuolleet 2000–2011 sukupuolen mukaan sekä 0-vuotiaana kuolleet 2000–2011

Vuosi	Yhteensä	Miehet	Naiset	0-vuotiaat
2000	49 339	24 053	25 286	213
2001	48 550	23 783	24 787	181
2002	49 418	23 992	25 426	168
2003	48 996	23 922	25 074	176
2004	47 600	23 802	23 798	191
2005	47 928	24 057	23 871	174
2006	48 065	24 315	23 750	167
2007	49 077	24 809	24 268	161
2008	49 094	24 457	24 637	157
2009	49 883	25 150	24 733	158
2010	50 887	25 539	25 348	140
2011	50 585	25 335	25 250	143

Kuolemia oli eniten maaliskuussa, kun edellisellä vuonna yleisin kuolinuukausi oli joulukuu. Toiseksi eniten kuolemia oli tammikuussa samoin kuin vuonna 2010. Vuosina 2005–2008 oli maaliskuu yleisin kuolinuukausi.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuolleet kuukausittain 2003–2011.....	4
--	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kuolleet ikäryhmittäin sukupuolen mukaan 2011.....	5
Liitekuvio 2. Naisten ja miesten elinajanodote 65-vuotiaana 1971–2011.....	5
Liitekuvio 3. Miesten ja naisten elinajanodote 0-vuotiaana maakunnittain keskimäärin vuosina 2009–2011.....	6
Laatuseloste, kuolleet 2011.....	7

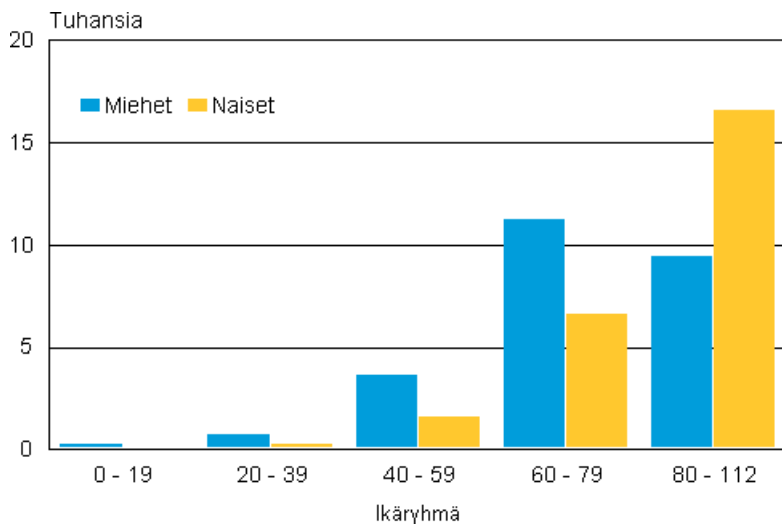
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuolleet kuukausittain 2003–2011

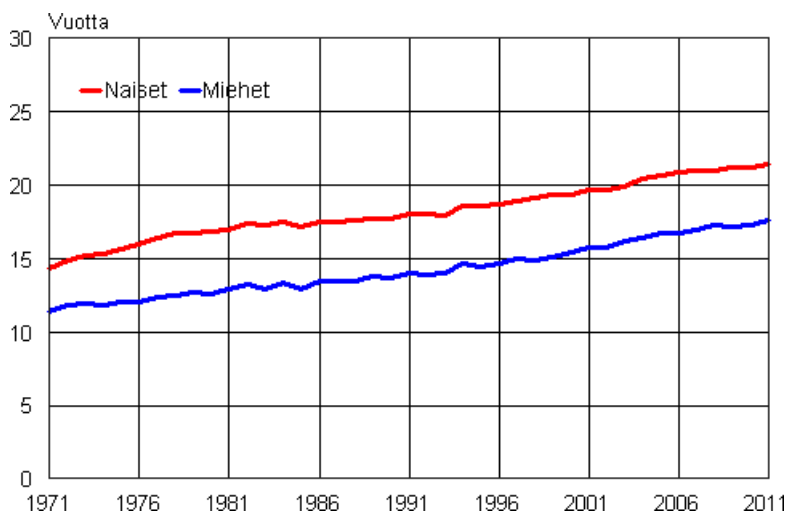
Kuukausi	Vuosi								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Koko vuosi	48 996	47 600	47 928	48 065	49 077	49 094	49 883	50 887	50 585
Tammikuu	4 811	4 621	4 205	4 254	4 369	4 286	4 736	4 512	4 605
Helmikuu	3 818	3 892	3 866	3 694	4 213	4 070	4 277	4 020	3 987
Maaliskuu	4 092	4 085	4 598	4 306	4 820	4 659	4 597	4 503	4 665
Huhtikuu	4 025	3 867	4 017	4 181	4 137	4 300	4 127	4 197	4 276
Toukokuu	3 916	3 925	4 160	4 025	3 974	4 067	4 118	4 195	4 246
Kesäkuu	3 723	3 930	3 831	3 859	3 882	3 803	4 014	3 929	4 079
Heinäkuu	3 949	3 823	3 895	3 841	3 785	3 920	3 904	4 375	4 108
Elokuu	3 942	3 816	3 707	3 860	4 013	3 889	3 832	4 044	3 987
Syyskuu	3 856	3 796	3 804	3 674	3 873	3 922	3 667	4 073	3 987
Lokakuu	3 990	3 968	3 850	4 139	3 919	3 957	4 125	4 265	4 235
Marraskuu	3 866	3 748	3 768	4 054	3 959	3 983	4 118	4 099	4 067
Joulukuu	5 008	4 129	4 227	4 178	4 133	4 238	4 368	4 675	4 343

Liitekuviot

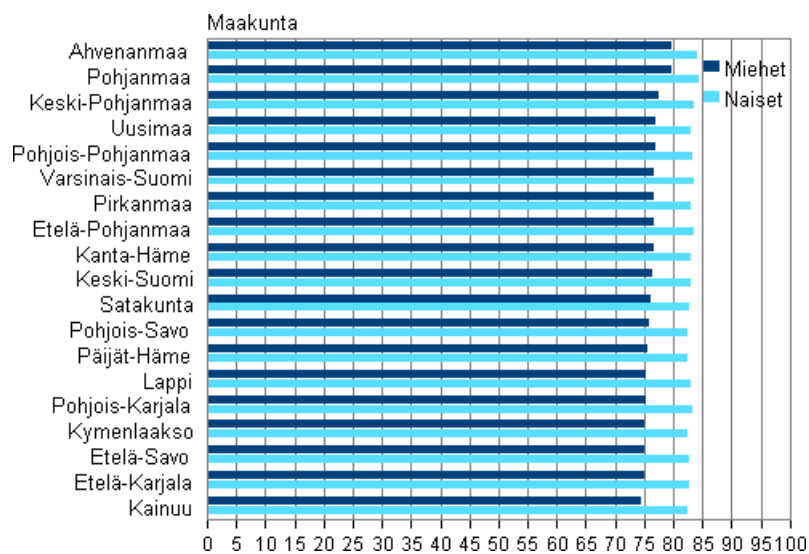
Liitekuvio 1. Kuolleet ikäryhmittäin sukupuolen mukaan 2011

Liitekuvio 2. Naisten ja miesten elinajanodote 65-vuotiaana 1971–2011

Liitekuvio 3. Miesten ja naisten elinajanodote 0-vuotiaana maakunnittain keskimäärin vuosina 2009–2011

Laatuseloste, kuolleet 2011

1. Tilastotietojen relevanssi

Suomen väestötilasto perustuu Väestörekisterikeskuksen hallitsemasta väestötietojärjestelmästä saataviin tietoihin. Paikalliset väestörekisteriviranomaiset antavat väestötietojärjestelmään jatkuvasti tietoja maassa asuvan väestön keskuudessa tapahtuvista väestönmuutoksista. Vuodesta 1971 lähtien Tilastokeskus on saanut väestötiedot Väestörekisterikeskuksesta.

Suomen viimeinen henkikirjoitus on ajankohdalta 1.1.1989. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (21.8.2009/661). Päättäneen vuoden väestönmuutosilmoituksia odotetaan seuraavan tammikuun viimeiseen päivään asti.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös väestötilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Henkilötilastot väestötilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-444-12).

Kotikuntalain mukaan henkilön kotikunta ja asuinpaikka merkitään väestötietojärjestelmään. Kotikunta on kunta, jossa henkilö asuu tai se, jota hän pitää kotikuntanaan asumisensa, perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta tai johon hänellä on em. seikkojen perusteella kiinteä yhteys (Kotikuntalaki 201/1994.) Väestötietojärjestelmässä väestö jaetaan läsnä- ja poissaoleviin. Läsnäolevia ovat kaikki maassa vakinaisesti asuvat henkilöt. He ovat joko Suomen kansalaisia tai ulkomaalaisia. Poissaolevaan väestöön siirretään Suomen kansalainen, joka muuttaessaan on ilmoittanut olevansa vähintään vuoden poissa Suomesta. Poikkeuksen muodostavat ne Suomen kansalaiset, jotka ovat diplomaatteja, kehitysyhteistyössä toimivia yms. (Kotikuntalaki 201/1994). Väestönmuutostilastoa laadittaessa on otettu huomioon vain tapahtumahetkellä läsnäolevien väestönmuutokset. Henkilön siirtyminen muualta Suomeen luetaan mukaan väestötilastoon, jos hänen muuttoilmoituksella kotipaikakseen ilmoittama asuinpaikka myöhemmin hyväksytään hänen vakinaiseksi asuinpaikakseen.

Kuolleet

Kuolemasta on viipymättä ilmoitettava lääkärille tai poliisille. Terveystieteiden tutkimuskeskityksen tai lääkärin on ilmoitettava tieto kuolemasta väestötietojärjestelmään tai sen ylläpitäjälle. (Laki 1065/2009). Lääkäri kirjoittaa kuolemasta kuolintodistuksen. Jos kuolemansyyn selvittäminen edellyttää ruumiinavausta, oikeuslääkäri laatii kuolintodistuksen avauksesta saatujen tietojen valmistuttua.

Jos lääkärin antamaa lupaa hautaamiseen tai kuolintodistusta ei saada ilman kohtuutonta vaikeutta tai viivästyksiä, poliisi voi antaa, neuvoteltuaan oikeuslääkärin tai lääkärin kanssa, suorittamansa tutkimuksen perusteella vastaavan kuolinselvityksen. Poliisin on viipymättä lähetettävä kuolinselvitys Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle ja sen on viipymättä ilmoitettava tieto henkilön kuolemasta sille maistraatille, jonka toimialueella vainajalla on ollut kotipaikka. (Asetus 1642/2009)

Kuolleisiin on luettu kuuluviksi vuodesta 2005 lähtien myös osa kuolleeksi julistetuista, kun uusi laki kuolleeksi julistamisesta (127/2005) antoi mahdollisuuden tietyissä tilanteissa paljon entistä nopeampaan kuolleeksi julistamisen prosessiin. Kuolleeksi julistamista voidaan hakea välittömästi katoamisen jälkeen, jos henkilö on ollut kadotessaan välittömän hengenvaaran aiheuttaneessa onnettomuudessa. Kadonneen henkilön kuolleeksi julistamista voidaan hakea myös odotusajan jälkeen, jonka pituus vaihtelee yhden ja viiden vuoden välillä tilanteen mukaan. Odotusajan alkamispäivänä pidetään sitä päivää, jolloin henkilö on ollut tietävästi viimeksi elossa. Kuolleeksi julistamista on haettava siltä tuomioistuimelta, jonka alueella kadonneella oli viimeksi kotikunta. Tuomioistuin tekee myös päätöksen kuolleeksi julistamisesta ja päivästä, jolloin kadonneen henkilön katsotaan kuolleen. Tuomioistuin vie kuolleeksi julistamisen päätöksen tiedot väestötietojärjestelmään, josta Tilastokeskus saa ne käyttöönsä.

Tilastossa erotetaan ensimmäisellä ikävuodella kuolleet 1000 elävänä syntyneestä kohti eli imeväiskuolleisuus omaksi ryhmäksi. Perinataalikuolevuudella tarkoitetaan kuolleenä syntyneiden ja ensimmäisen elinviikon aikana kuolleiden määrää 1 000 syntyneestä kohti. Yleisellä kuolleisuusluvulla tarkoitetaan kuolleiden määrää keskiarvokiluvun 1 000 henkeä kohden. Ikäryhmittäisellä kuolleisuusluvulla tarkoitetaan tietyn

ikäryhmän kuolleiden määrää saman ikäryhmän keskiväkiluvun tuhatta henkeä kohden. Kuolemanvaaralla jossakin iässä x tarkoitetaan x-vuotiaaksi eläneen henkilön todennäköisyyttä kuolla ikävuoden x aikana.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomen väestötilasto perustuu maistraattien ylläpitämään Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmään. Maistraatteihin toimitetut tiedot väestönmuutoksista tallennetaan ja viedään päivittäin väestötietojärjestelmään. Lasten kastamisista ja avioliiton solmimisista evankelisluterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat toimittavat tiedot oman alueensa maistraatteihin. Tuomioistuimet vievät tiedot väestönmuutoksista tekemistään päätöksistä väestötietojärjestelmään. Ulkomaalaisvirasto tekee useimmat päätökset Suomen kansalaisuuden myöntämisestä (Kansalaisuuslaki 359/2003) ja vie tiedot päätöksistä väestötietojärjestelmään. Tilastokeskus saa väestötietojärjestelmästä konekielisessä muodossa väestönmuutostiedot viikoittain.

Tilastokeskus odottaa tietoja tilastovuoden väestönmuutoksista seuraavan vuoden tammikuun loppuun asti. Tämän jälkeen ilmoitetut tiedot tilastovuoden ja edellisten vuosien väestönmuutoksista sisältyvät seuraavan tilastovuoden aineistoon.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Yleisesti ottaen Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmää voidaan pitää henkilöiden suhteen erittäin kattavana. Jotta henkilö saa henkilötunnuksen on hänet kirjattava väestötietojärjestelmään. Eläminen Suomessa ilman henkilötunnusta on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Tilapäisesti Suomessa asuvat saavat myös halutessaan henkilötunnuksen. Laillinen työssäkäynti, pankkitilin avaaminen, asioiminen viranomaisten kanssa jne. edellyttää henkilötunnusta. Maastamuuttaneista jää suhteellisen usein tiedot saamatta maastamuuton ilmoittamisen laiminlyönnin vuoksi. Vähintään vuoden mittaiseksi tarkoitettu oleskelu on edellytys Suomen väestöön kirjautumiseen ja EU-maiden kansalaisten on ollut välttämätöntä asua maassa vuosi ennen em. oleskelua.

Väestötietojärjestelmää on pidetty yllä henkikirjoituksen lakkauttamisen jälkeen vuodesta 1989 pelkästään väestönmuutosilmoituksin. Tietojen ilmoittamisen oikeellisuudesta kertoo väestötietojärjestelmästä tehty osoitteiden luotettavuustutkimus.

Väestörekisterikeskus teettää vuosittain Tilastokeskuksella otantatutkimuksen osoitetietojen oikeellisuudesta. Noin 11 000 hengeltä tiedustellaan, onko heidän osoitteensa väestötietojärjestelmässä oikea. Vuoden 2011 tutkimuksessa vastanneista 99,0 prosentilla tieto oli oikein.

Kunnallisvaalien yhteydessä ulkomaalaisten äänioikeusilmoitusten palautukset paljastavat yleensä noin 1 000 henkeä, jotka ovat muuttaneet maasta ilmoitusta tekemättä ja ovat siten olleet edelleen tilastoituna väestöön. Maistraatit poistavat heidät väestötietojärjestelmän maassa asuvasta väestöstä ennen seuraavaa vuodenvaihdetta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Lopulliset väestönmuutostilastot julkistetaan vuosittain huhti-toukokuussa lukuun ottamatta kuolleena syntyneitä, jotka julkistetaan syyskuussa. Aluejakona on vuodesta 1999 lähtien käytetty seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen jo edellisen vuoden viimeisen päivän tilastoihin. Tieto yhdistyneiden kuntien väestönmuutoksista ennen yhdistymistä on saatavilla vuodesta 2003.

Väestönmuutosten ennakkotilasto julkaistaan neljännesvuosittain aina päättynyttä neljännessä seuraavan kuun lopulla. Kuukauden yhteenvetotiedot väestönmuutoksista ovat saatavilla ilmaiseksi aina kolme viikkoa kuukauden päättymisen jälkeen. Kunnittaisia ennakkollisia väestönmuutostietoja on saatavilla maksullisena palveluna kuukausittain. Kunnittaisia ennakkollisia väestönmuutostietoja on ilmaiseksi saatavilla neljännesvuosittain.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Väestön ja väestönmuutosten perustiedot on saatavilla sähköisessä muodossa kunnittain tai kuntaa suuremmilla aluejailla Tilastokeskuksen veloitusettomassa tietopalvelussa internetissä.

Maksullisessa sähköisessä tietopalvelussa on saatavilla eritellympää tietoa väestöstä ja väestönmuutoksista mm. kunnan osa-alueittain.

Altika-tietopalvelussa on myös kunnittaisia väestö- ja väestönmuutostietoja vuodesta 1975 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Vertailtavissa olevia alueellisia väestönmuutosaikasarjoja on saatavissa maksuttomasti vuodesta 1987 lähtien. Taulukoissa ilmoitetaan aina mitä aluejaotusta on käytetty.

Väestönmuutostietoja syntyneiden, kuolleiden ja avioliiton solmineiden määristä on saatavilla vuodesta 1749 lähtien. Vuodesta 1773 lähtien on tietoja synnyttäneistä äideistä viisivuotiskäryhmittäin ja vuodesta 1936 lähtien kaikista syntyneistä lapsista äidin iän mukaan. Vuoden 1877 tilastouudistuksen myötä kuolleista alettiin keräämään tietoja 1-vuotiskäryhmittäin, joka mahdollisti tarkkojen kuolleisuus- ja elinajan taulujen laskemisen aloittamisen 1880-luvulta alkaen. Em. tilastouudistuksen ansiosta myös maassamuutosta ja avioeroista alettiin kerätä tietoja vuosittain.

Sähköisessä muodossa väestönmuutostietoja on saatavilla Altika-tietopalvelussa vuosittain vuodesta 1975 lähtien. Veloitusettoman Väestö-tietopalvelun väestötietojen aikasarjoista osa alkaa vuodesta 1980 ja osa vuodesta 1987. Koko maan väestönmuutosten aikasarja alkaa vuodesta 1749.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen muissa tilastoissa pohjatietona väestön osalta käytetään väestötilaston aineistoa. Näin ollen Tilastokeskuksen eri tilastot täsmäävät väestötietojen suhteen. Kuolemansyytilastojen kuolemien tilaston luvut poikkeavat aivan vähän väestönmuutostilaston kuolemien luvuista odotusajan erilaisuuden takia.

Lisätietoja

Matti Saari (09) 1734 3401
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
vaesto.tilasto@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Väestö- ja kuolemansyytilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2529 (pdf)